

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 407/2501

นายเอี้ยวเฮงฉก เอี้ยวฉาย กับพวกโจทก์ นายเองกี แซ่ตัน หรือนิยมกุลสมานจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1054, ป.พ.พ. มาตรา 1055, ป.พ.พ. มาตรา 1060, ป.วิ.พ. มาตรา 142

ย่อ / หลักกฎหมาย

เมื่อหุ้นส่วนบางคนตายผู้เป็นหุ้นส่วนที่ยังอยู่ได้รับโอนหุ้นและยินยอมให้ผู้ถือหุ้นใหม่รับโอนหุ้นสืบต่อๆ กันมาโดยความยินยอมจนถึงโจทก์จำเลยดังนี้ หุ้นส่วนนั้นยังคงมีอยู่ต่อไปไม่ได้เลิกจากกัน โจทก์บรรยายในฟ้องว่า เมื่อทำสัญญาเข้าหุ้นส่วนแล้วหุ้นส่วนได้สร้างโรงมหรสพขึ้นบนที่พิพาท และได้ประกอบกิจการมหรสพติดต่อตลอดมาจนบัดนี้ และในคำขอท้ายฟ้องเขียนว่า ที่พิพาทดังกล่าวในฟ้องเป็นของหุ้นส่วน มิใช่ของจำเลยผู้เดียว ดังนี้คำขอท้ายฟ้องดังกล่าวย่อมหมายถึงโรงมหรสพดังกล่าวในฟ้องด้วยที่ศาลพิพากษารวมถึงโรงมหรสพด้วยจึงไม่ใช่พิพาทเกินคำขอ

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องว่านางจิบภรรยาจำเลยกับผู้มีชื่อหลายคนได้ทำสัญญาเข้าหุ้นส่วนกัน นางจิบภรรยาจำเลยได้เอาที่ดินพิพาทลงหุ้นแทนเงินต่อมาภรรยาจำเลยและถือหุ้นตาย จำเลยและโจทก์ทั้ง 3 ได้เข้าถือหุ้นแทนที่ผู้ตาย ขณะนี้หุ้นส่วนประกอบด้วยโจทก์ทั้ง 3 และจำเลยจำเลยมีหน้าที่เก็บเงินและทำบัญชีต่าง ๆ แต่เมื่อประมาณ 6 เดือนมานี้ โจทก์ได้ไปขอตรวจดูบัญชีเอกสารต่าง ๆ จำเลยไม่ยอมให้ตรวจและจำเลยกลับฟ้องโจทก์ว่าที่พิพาทเป็นของจำเลยผู้เดียว จำเลยมีเจตนาฉ้อโกงโจทก์ จึงขอให้พิพากษาว่าที่พิพาทเป็นของหุ้นส่วน"มีนสร้างกงซี" ให้หุ้นส่วนเลิกจากกันและดำเนินการชำระบัญชีต่อไป จำเลยต่อสู้ว่านางจิบจะทำสัญญาหุ้นส่วนหรือไม่ทราบ การเปลี่ยนแปลงโอนหุ้นและการรับมรดกหุ้นเป็นการไม่ชอบด้วยกฎหมายโจทก์เป็นบุคคลภายนอกไม่ได้เข้ามาเป็นหุ้นส่วนโดยความยินยอมของหุ้นส่วนเดิม และตัดฟ้องว่าคดีขาดอายุความ ศาลล่างทั้ง 2 พิพากษาว่า ที่ดินรายพิพาทรวมทั้งโรงมหรสพเป็นของหุ้นส่วน "มีนสร้างกงซี" ให้หุ้นส่วนมีนสร้างกงซีเลิกจากกันและดำเนินการชำระบัญชีต่อไป ฯลฯจำเลยฎีกาศาลฎีกาเห็นว่าเมื่อหุ้นส่วนบางคนตาย ผู้เป็นหุ้นส่วนที่ยังอยู่ได้รับโอนหุ้นและยินยอมให้ผู้ถือหุ้นใหม่รับโอนหุ้นสืบต่อๆ กันมาโดยความยินยอมจนถึงโจทก์และจำเลยเป็นผู้ถือหุ้น หุ้นส่วนจึงยังคงมีอยู่ต่อไป ไม่ได้เลิกจากกันจำเลยมิได้กล่าวว่าขาดอายุความอะไร อย่างไร และเห็นว่าคดีโจทก์ยังไม่ขาดอายุความในทางใด ๆ ทั้งนี้ข้อที่ว่าศาลพิพากษาเกินคำขอเพราะโจทก์ขอเฉพาะที่ดินแต่ศาลพิพากษารวมทั้งโรงมหรสพด้วยนั้น เห็นว่าโจทก์ได้บรรยายฟ้องไว้ชัดแจ้งตอนหนึ่งว่า เมื่อทำสัญญาเข้าหุ้นส่วนแล้วหุ้นส่วนได้สร้างโรงมหรสพขึ้นบนที่ดินแปลงที่นางจิบเอามาลงหุ้น และได้ประกอบกิจการมหรสพต่อมา อีกตอนหนึ่งว่า นับตั้งแต่เข้าหุ้นส่วนกันมา หุ้นส่วนได้ร่วมกันปกครองทรัพย์สินของหุ้นส่วนอันประกอบด้วยที่ดินและโรงมหรสพ และได้ประกอบกิจการมหรสพต่อเนื่องกันตลอดมา และในคำขอท้ายฟ้องว่าที่พิพาทดังกล่าวในฟ้องเป็นของหุ้นส่วนมิใช่ของจำเลยผู้เดียวคำขอที่ว่านี้ย่อมหมายถึงโรงมหรสพดังกล่าวมาแล้วด้วยจึงไม่เกินคำขอพิพากษายืน

องค์คณะ

มนูญกันยวิมลสาร · พิบูลย์ไธสวรรย์ · ประศาสน์วินิจฉัย

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/407/2501>